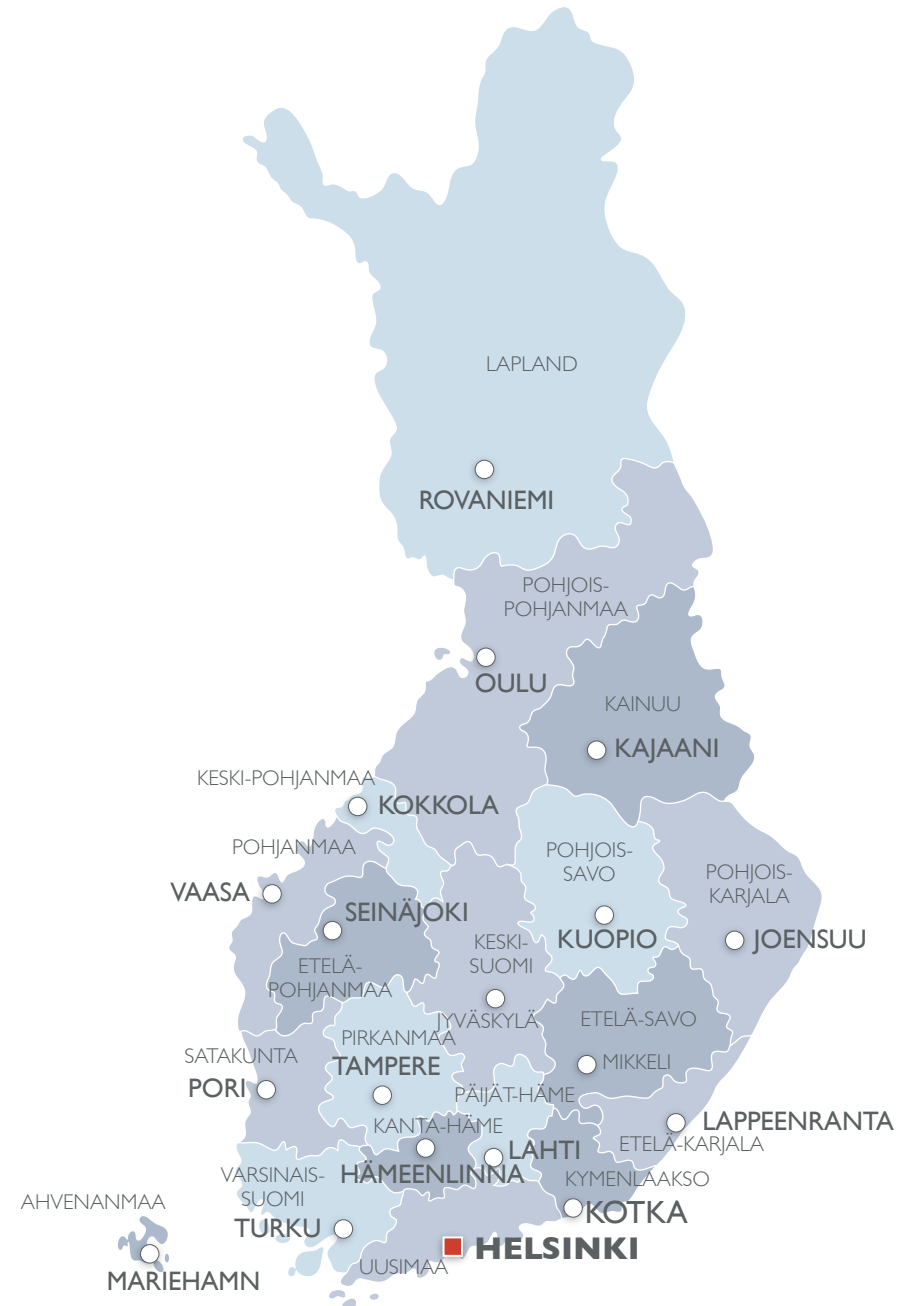
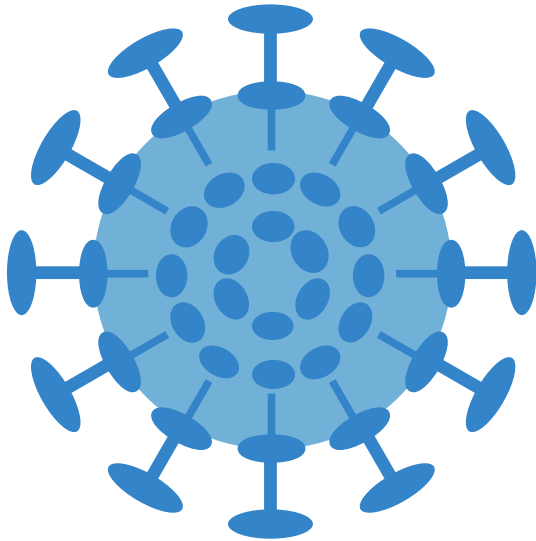

National Remote Work Survey

Pitkittäistutkimus Suomalaisten Siirtymisestä Etätyöhön Covid-19 Kriisissä

Vastuuvapauslauseke

Huomioitavaa

Tämän raportin tavoite on lisätä ymmärrystä korona-kriisin vaikutuksesta julkissektorin työntekijöiden työskentelyyn. Raportti kuvaa pitkästä tutkimuksen ensimmäisen (1/3) kyselyn tuloksia. Raportti on luonteeltaan kuvaileva eikä edustava otos suomalaisista työntekijöistä joten johtopäätökset on syytä tehdä varoen.

Kiitokset

Haluamme kiittää ministeriöitä ja järjestöjä yhteistyöstä sekä kyselyyn vastanneita työntekijöitä, jotka jakavat kokemuksensa ja näkemyksensä.

Tutkimusryhmä

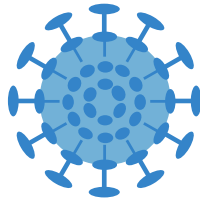
Raportti ja kyselyt on tehty LUT yliopiston, Jyväskylän yliopiston, Tampereen yliopisto, Työterveyslaitoksen, Aalto yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston tutkijoiden yhteistyössä.

Tutkimuksen tausta, tarkoitus ja tavoitteet

Tausta

Koronakriisillä (Covid-19) ja sen leviämisen rajoitustoimilla on ollut merkittäviä vaikutuksia miljoonien ihmisten päivittäiseen elämään maailmanlaajuisesti. Emme tiedä vielä, miten työntekijät kokevat muuttuneen työympäristönsä ja miten he pystyvät sopeutumaan tilanteeseen.

Toteutus

Kokosimme 26.3.-15.4. erityisesti julkiselle sektorille kohdennetulla kyselytutkimuksella tietoa. Teimme yhteistyötä ammattijärjestöjen kanssa tavoitaksemme heidän jäsenistöön ja myös ja ministeriöiden osalta ministeriöiden työntekijöitä.

Tarkoitus

Suomalainen yliopistojen ja tutkimuslaitosten välinen konsortio selvittää koronakriisin vaikutuksia työntekijöiden kokemuksiin etätyöstä. Tavoitteena on saada kokonaiskuva työntekijöiden sopeutumisista kriisin aiheuttamiin työn muutoksiin. Tieto tulee auttamaan lainsäätäjiä ja työpaikkoja kehittämään käytäntöjä ja toimia tehokkaaseen etätyöskentelyyn.

Tavoitteet

Selvitämme miten työntekijät sopeutuvat koronakriisin aikana. Haemme vastauksia haasteista ja mahdollisuuksista, joita työntekijät kokevat kriisin aikana. Lisäksi tutkimme työntekijöihin itseensä ja erilaisiin lähtökohtiin liittyviä eroja, jotka voivat vaikuttaa näihin kokemuksiin. Kyselyyn pystyi vastaamaan suomeksi tai englanniksi.

Koronakriisi on yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaikutusten lisäksi suoraan ja välillisesti vaikuttanut siihen, miten monet työntekijät tekevät työtään. Tässä raportissa esittelemme koronakriisin vaikutuksia työntekijöiden kokemuksiin työstään perustuen 5452 suomalaisen, lähinnä julkisen sektorin, työntekijän vastauksiin. Aineisto ei ole edustava suhteessa kaikkiin suomalaisiin työntekijöihin. Kysely oli kuitenkin erityisesti kohdennettu julkisen sektorin työntekijöille ja siinä selvitettiin etätyöhön liittyviä kokemuksia, keskeytyksiä ja sopeutumista.

Aineistomme

- Noin 97% työntekijöistä oli aloittanut etätyön tai lisännyt sen useutta koronakriisin aikana.
- Reilusti yli puolet (65%) työntekijöistä oli tyytyväisiä etätyöhön. Nämä työntekijät kertoivat olevansa tyytyväisiä tuottavuuteen (54%) ja mahdollisuuteen yhdistää työtä ja vapaa-aikaa (42%).
- Samoin reilusti yli puolet (66%) työntekijöistä piti etätyön suorituspaikkaansa vähemmän meluisena ja vähemmän häiritsevänä kuin työpistettään omassa toimipaikassaan.
- Useimmat työntekijät olivat onnellisia (81%) ja pystyivät keskittymään työhönsä (73%) samalla tavalla tai jopa paremmin kuin ennen koronakriisiä.
- Lähes kolme neljästä (74%) kertoi kokevansa olevansa erillään työkavereista ja 54% irrallaan työyhteisöstä.

Tutkimuskonteksti

Kuvaamme ensin tutkimuksen kontekstin mukaanlukien vastaajien taustatiedot sekä kuvauksen vastaajien etätyöympäristöstä.

Muutos ja sopeutuminen

Raportoimme miten työ on muuttunut ja työntekijät ovat sopeutuneet uuteen tilanteeseen.

Teknologian käyttö ja kommunikaatio

Etätyö, sosiaalinen etäisyys ja kriisin aiheuttama epävarmuus edellyttävät riittävää kommunikaatiota.

Raportoimme miten työntekijät ovat käyttäneet viestintäteknologioita ja saaneet informaatiota.

Kuormitus ja tuottavuus

Lopuksi kuvaamme työn muutoksen vaikutuksen koetulle psykologiselle kuormitukselle ja tuottavuudelle.

Taustatietoja

5450

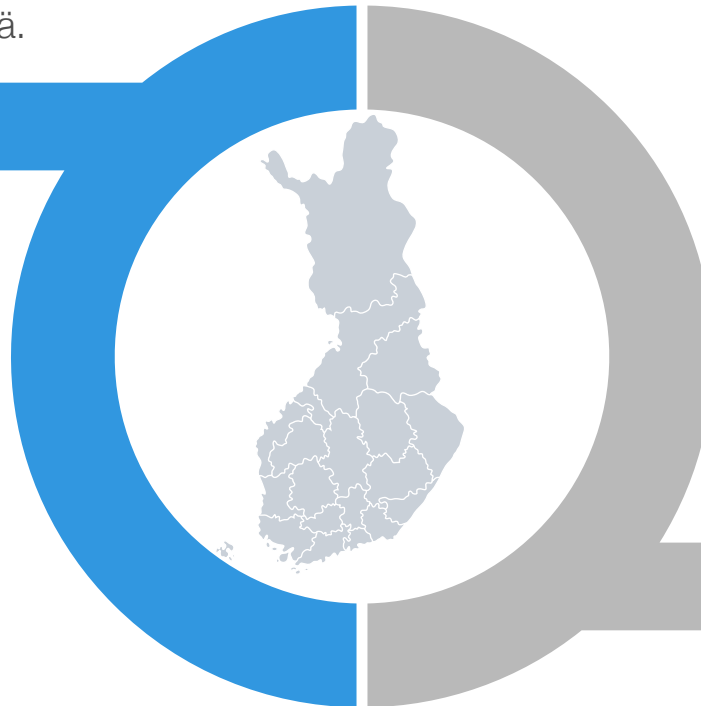
vastaajia yhteensä.

3155

osallistujista on valtiohallinnon työntekijöitä. Heistä 27% on valtiovarainministeriöstä, 24% oikeusministeriöstä ja 11% maa- ja metsätalousministeriöstä.

60%

vastaajista työskentelee julkisella sektorilla. Noin 25% työskentelee yksityisellä sektorilla. Muita edustettuja tahoja ovat mm. puolivaltiolliset ja voittoa tavoittelemattomat organisaatiot (9%).

Ikä ja sukupuoli

Vastaajien keskimääräinen ikä on 45 ja n. 68% heistä on naisia.

Kotitaloudet

Noin 40% lla vastaajista on kotona asuvia alle 18v lapsia. Suurin osa kotitalouksista on yhden tai kahden henkilön talouksia (59%).

Työtilanne

Noin 14% vastaajista on johtavassa asemassa. Vastaajat ovat työskennelleet keskimäärin 11 vuotta nykyisessä organisaatiossaan. Suurin osa työskentelee täysipäiväisesti, keskimäärin 38,5 tunnin työviikkoja.

Etätyön olosuhteet

Muita ihmisiä läsnä

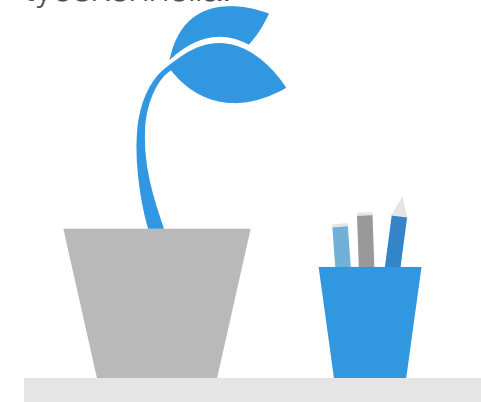
28% vastaajista on yksin työskennellessään etänä, 37%:lla on yksi henkilö läsnä ja 34%:lla on useita muita läsnä

Vähän etätyökokemusta:

70% vastaajista ei normaalisti tee etätyötä joko lainkaan tai enempää kuin päivän viikossa. Karanteenin aikana 76% on ollut etätyössä päivittäin.

Hyvät työtilat

67%:lla vastaajista on erillinen työtila tai -huone, jossa työskennellä.

Häiriöt vähäisempiä
69% on eri mieltä siitä, että etätyöympäristössä häiriintyisi helposti, siinä missä vastaava luku varsinaisella työpaikalla on 26%.

Joustavat työtehtävät

60% arvioi, että jopa 81-100% heidän työstään olisi tehtävissä etänä.

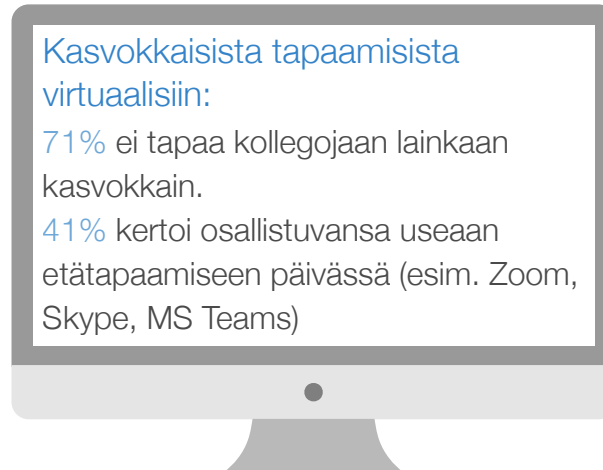
Työrutiinit

51% totesi noudattavansa tarkkoja rutiineja etätyössä.

Kasvokkaisista tapaamisista virtuaalisiin:

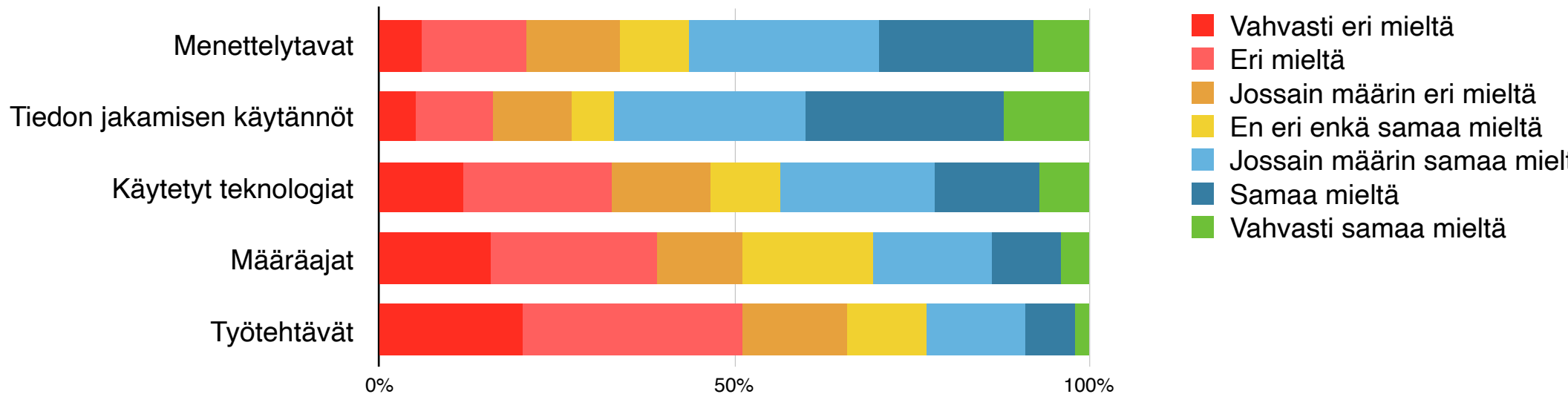
71% ei tapaa kollegojaan lainkaan kasvokkain.

41% kertoi osallistuvansa useaan etätapaamiseen päivässä (esim. Zoom, Skype, MS Teams)

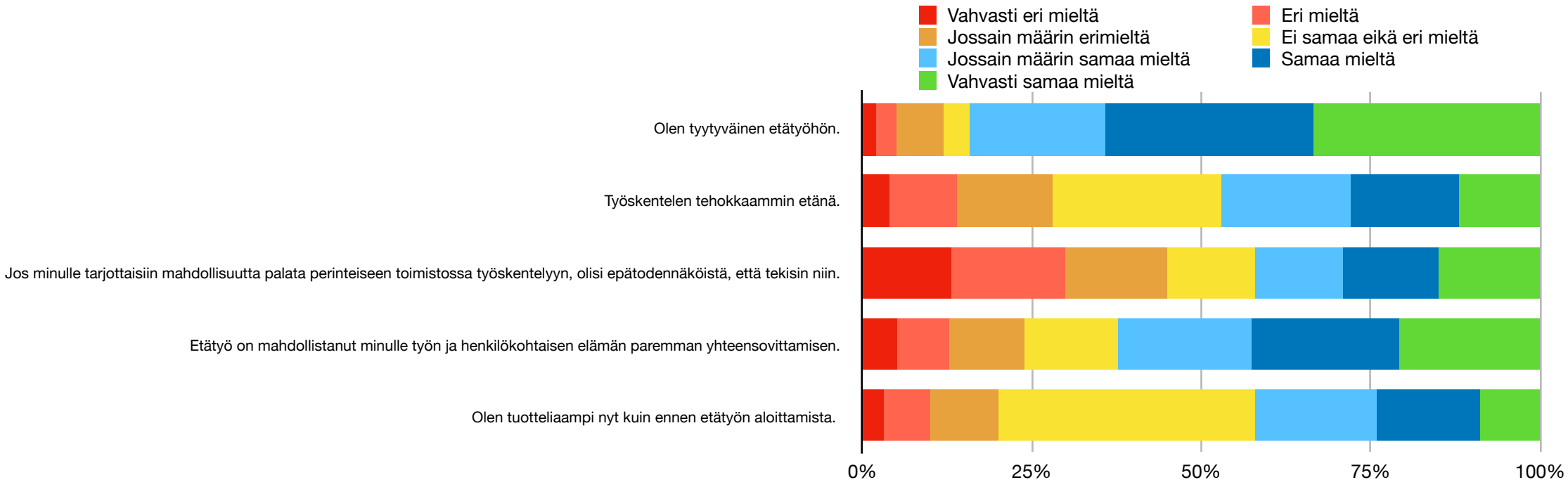
Vaikutukset työkäytäntöihin

Vastaajat valitsivat, missä määrin etätyöskentely kriisin aikana on vaikuttanut erilaisiin käytäntöihin.

Kuva osoittaa, että erityisesti tiedon jakamisen käytännöt ja menettelytavat ovat muuttuneet pandemian aikana. Näihin suhteutettuna työtehtävät ja määräajat ovat muuttuneet vähemmän, mikä viittaa siihen, että itse työn sisältö on toistaiseksi muuttunut vähän. Alustavan vertailun perusteella kansalaisjärjestöjen sekä yksityisen sektorin työntekijät vaikuttavat kohdanneen suurempia muutoksia kuin valtiohallinnon työntekijät.

Sopeutuminen etätyöskentelyyn

01

Kokemus

Säännöllisesti etänä työskentelevät vastaajat ovat tyytyväisempiä, tuloksellisempia ja he pystyvät muita paremmin paremmin tasapainottamaan työnsä ja henkilökohtaisen elämänsä.

02

Työtila

Työtilalla on merkitystä. Ne vastaajat, joilla on työpiste tai erillinen työhuone kotona, kokevat olevansa etätyössä tehokkaampia kuin muut vastaajat.

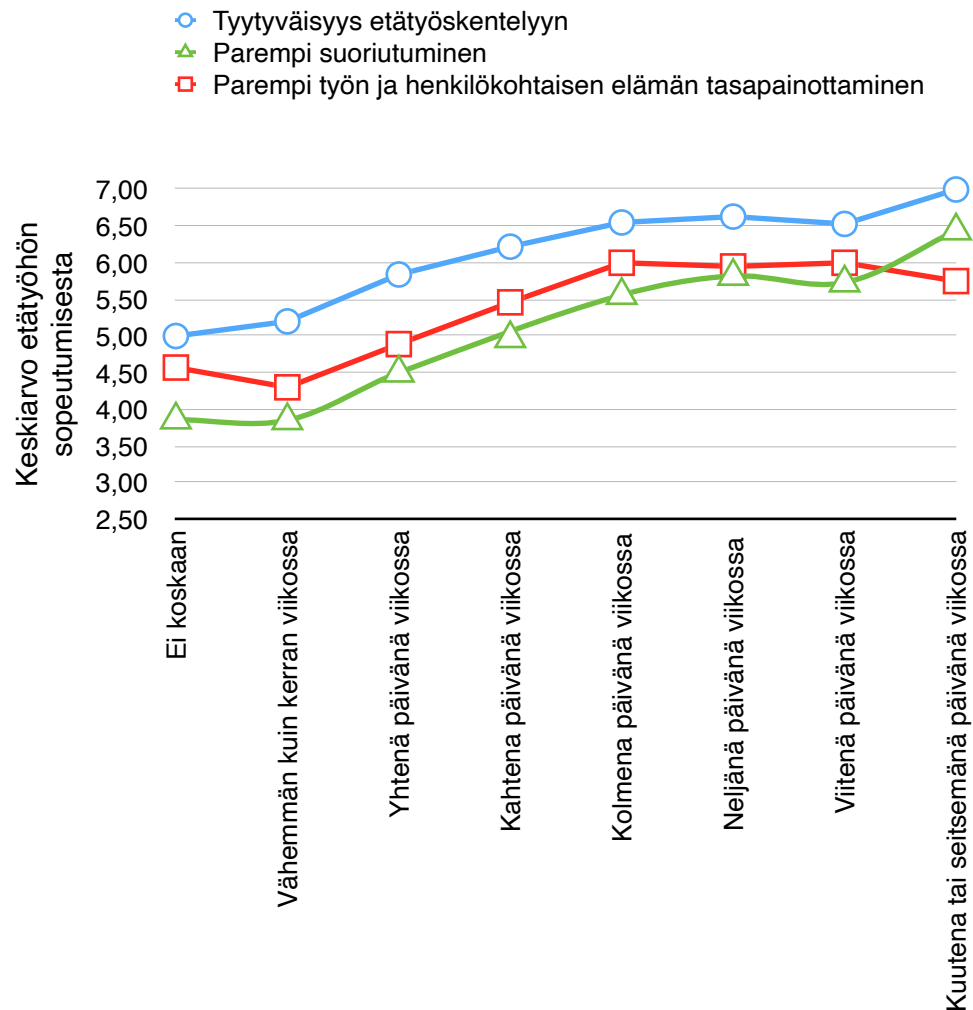
03

Työnkuva

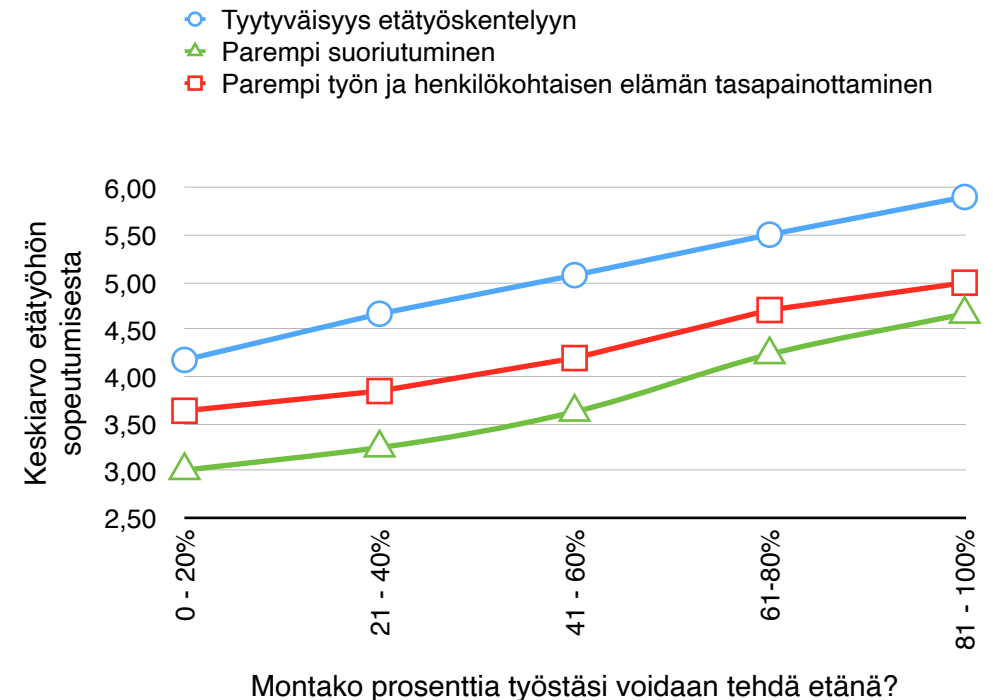
Se, missä määrin työtehtäviä voidaan tehdä etänä, vaikuttaa työntekijöiden kykyyn sopeutua etätyöhön. Työntekijät, joiden tehtävistä vain pieni osa voidaan tehdä etänä, ovat tyytymättömämpiä ja tekevät mielestään vähemmän tulosta.

Etätyöhön sopeutuminen = Kokemus etätyöstä ja mahdollisuus

Alla olevasta kuviosta näkyy, että työntekijät, joilla on enemmän kokemusta etätyöstä, ovat tyytyväisempiä työoloihinsa korona-kriisin aikana. He kokevat myös pystyvänsä tasapainottamaan työn ja henkilökohtaisen elämän paremmin sekä työskentelemään tuloksekkaammin verrattuna niiden työntekijöiden, joilla on vähemmän kokemusta etätyöstä, vastauksiin. Lisäksi oikeanpuoleisesta kuviosta ilmenee, että koettuun tyytyväisyyteen, työn ja henkilökohtaisen elämän tasapainottamisessa onnistumiseen ja koettuun työn tuloksekkuuteen vaikuttaa se, missä määrin työtehtäviä voidaan tehdä etänä.

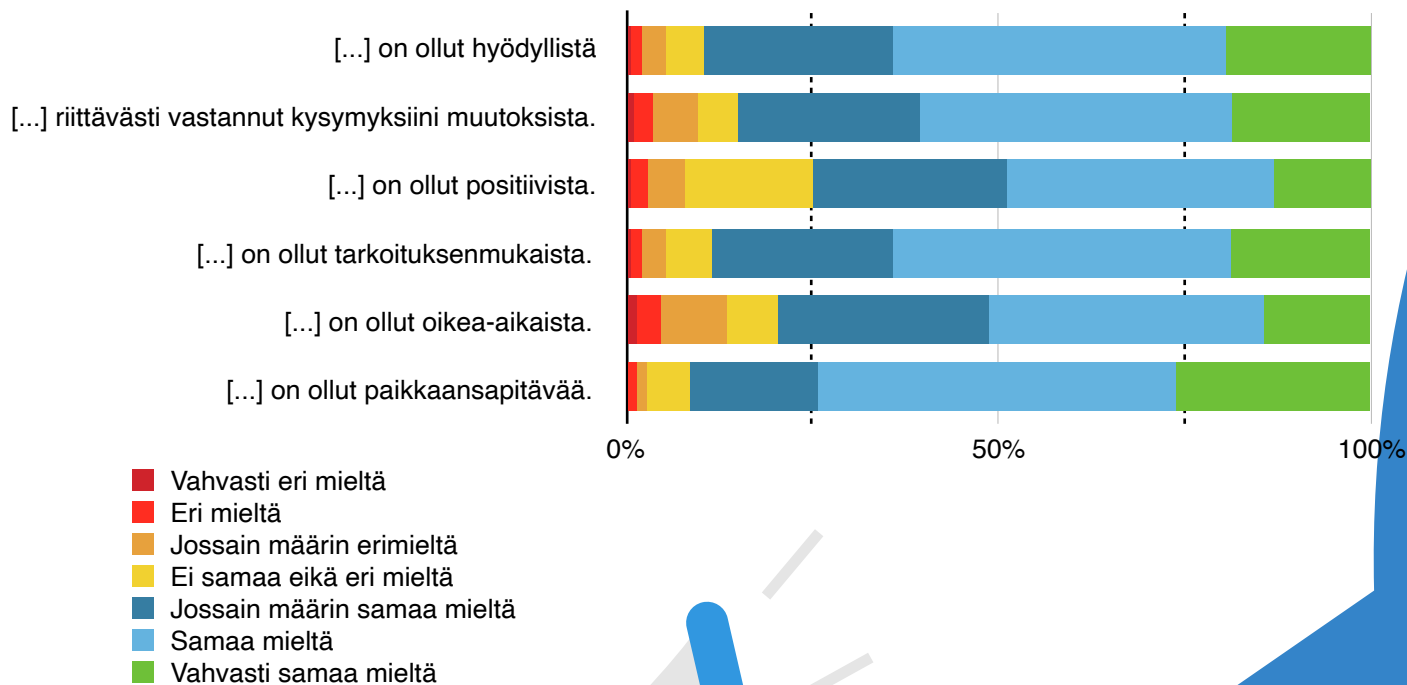

Keskimääräinen etätyöhön käytetty aika normaalisti

Viestinnän laatu

Organisaationi viestintä:

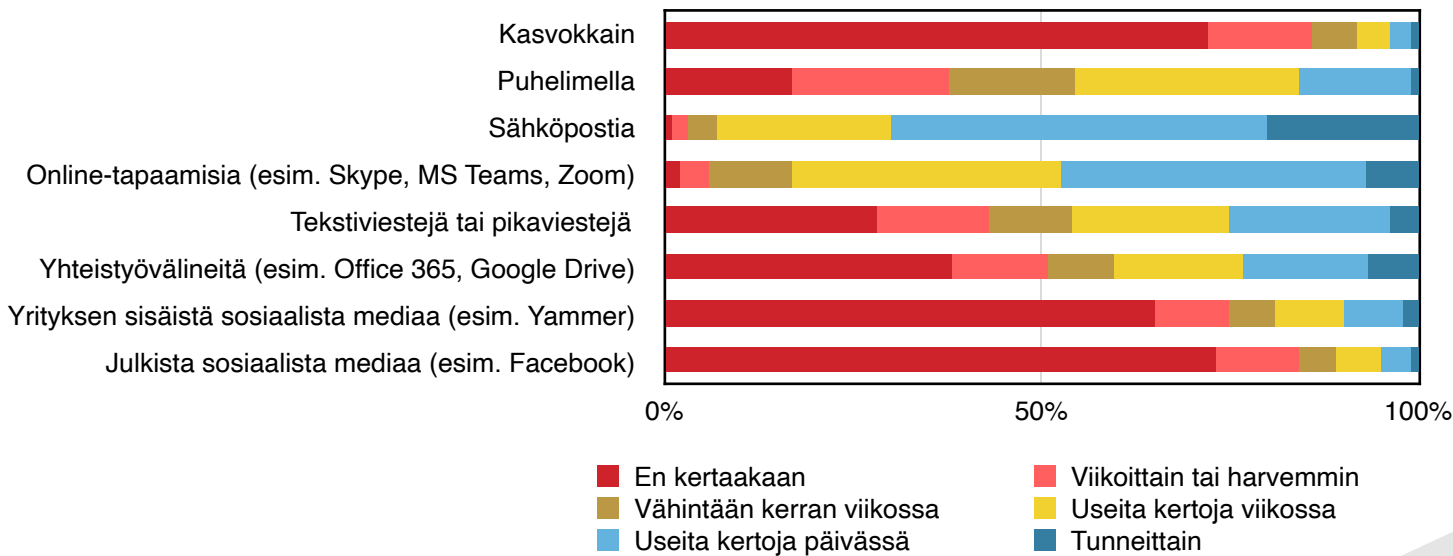

Kuvio osoittaa, että vastaajat ovat pitkälti samaa mieltä organisaatioidensa viestinnän laadusta koskien korona-kriisin aiheuttamia muutoksia. Viestinnän korkea laatu on vastausten perusteella yhteydessä kokemukseen työhön liittyvien häiriöiden vähäisestä määrästä sekä työntekijöiden parempaan kokemukseen omasta kyvystä sopeutua etätyöhön.

Viestintä koronakriisin aikana

Kuinka usein viestit kollegoiden kanssa työstäsi käyttäen seuraavia tapoja?

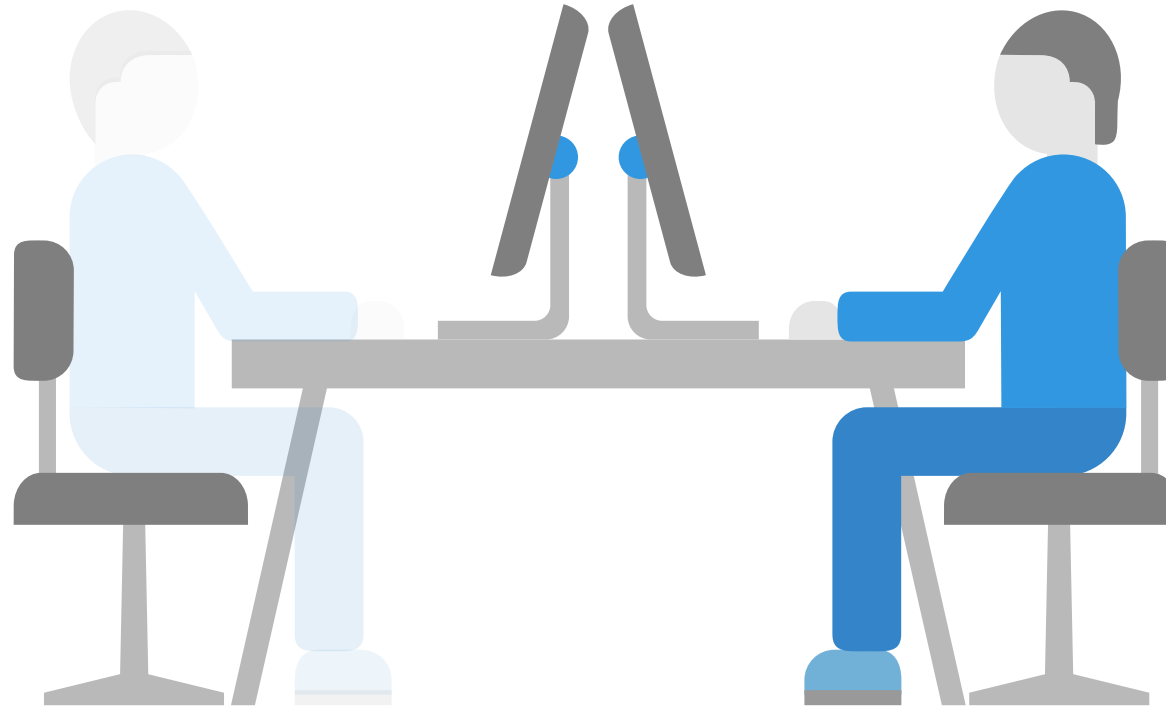

SÄHKÖPOSTI JA ONLINE-TAPAAMISET

41% vastaajista kertoo käyttävänsä päivittäin erilaisia viestintätapoja kokouksissaan, kuten Skypeä, MS Teamsiä ja Zoomia. Sähköpostia käytetään kaikkein eniten viestintään kollegoiden kanssa.

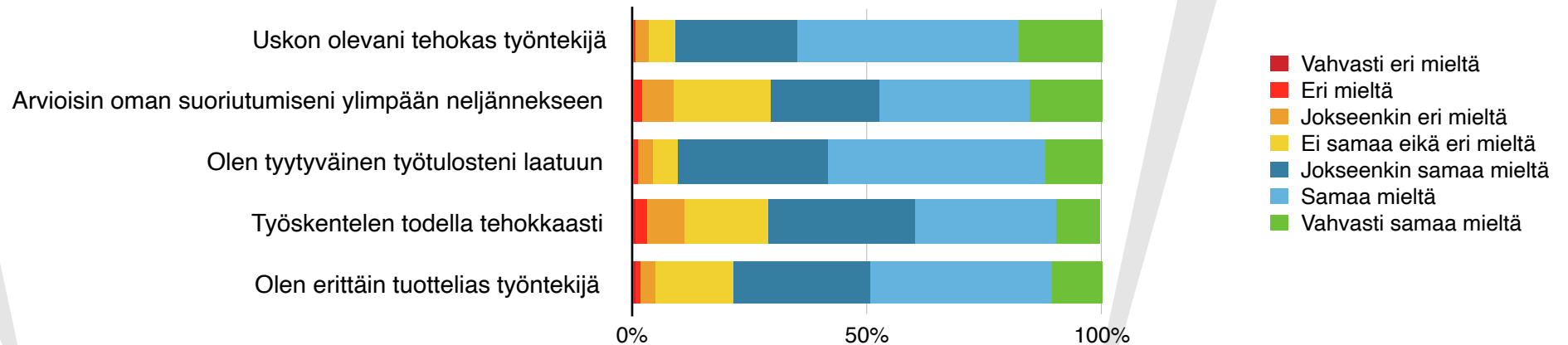
Näyttää siltä, että muista erillään työskentelyn aikana ei juurikaan käytetä yrityksen sisäistä ja julkista sosiaalista mediaa. Noin 65% vastaajista kertoi, että eivät olleet vielä käyttäneet sosiaalista mediaa viestiessään työhönsä liittyvistä asioista kollegoidensa kanssa.

Työskentely erillään ja luottamus

Työntekijät tekevät aikaisempaa enemmän etätyötä koronakriisin aikana. Tämän vuoksi työntekijät saattavat kokea olevansa erityksissä työpaikan muista työntekijöistä. Tämä voi vaikeuttaa työtehtävien tekemistä ja vaikuttaa kielteisesti henkiseen hyvinvointiin. **74%** vastaajista koki olevansa erillään kollegoistaan, **54%** koki eristyneisyyttä ja **56%** kaipasi kollegojaan. Kaikesta huolimatta, he kuitenkin kokivat myös läheisyyttä (**60%**) ja tunsivat luottamusta kollegoihinsa ja lähijohtoon (6.0 ja 5.6 seitsenluokkaisella asteikolla).

Koettu tuotteliaisuus

Koettu tuotteliaisuus

Pyysimme vastaajia ilmoittamaan samanmielisyytensä tai erimielisyytensä useisiin väittämiin, jotka liittyivät heidän tuotteliaisuuteensa koronakriisin aikana. Tulokset osoittavat, että vastaajat kokevat edelleen olevansa tuotteliaita ja tyytyväisiä työtulokseensa. **91%** työntekijöistä tuntee olevansa tehokkaita, **73%** tuntee olevansa myös suoriutuskykyisiä ja **71%** tuntee olevansa myös tuotteliaita. Vaikka meillä ei ole tietoa tuotteliaisuuden kokemuksista ennen koronakriisiä, vaikuttaa siltä, että työntekijät eivät ole kovin huolissaan omasta tehokkuudestaan.

Psykologinen kuormitus

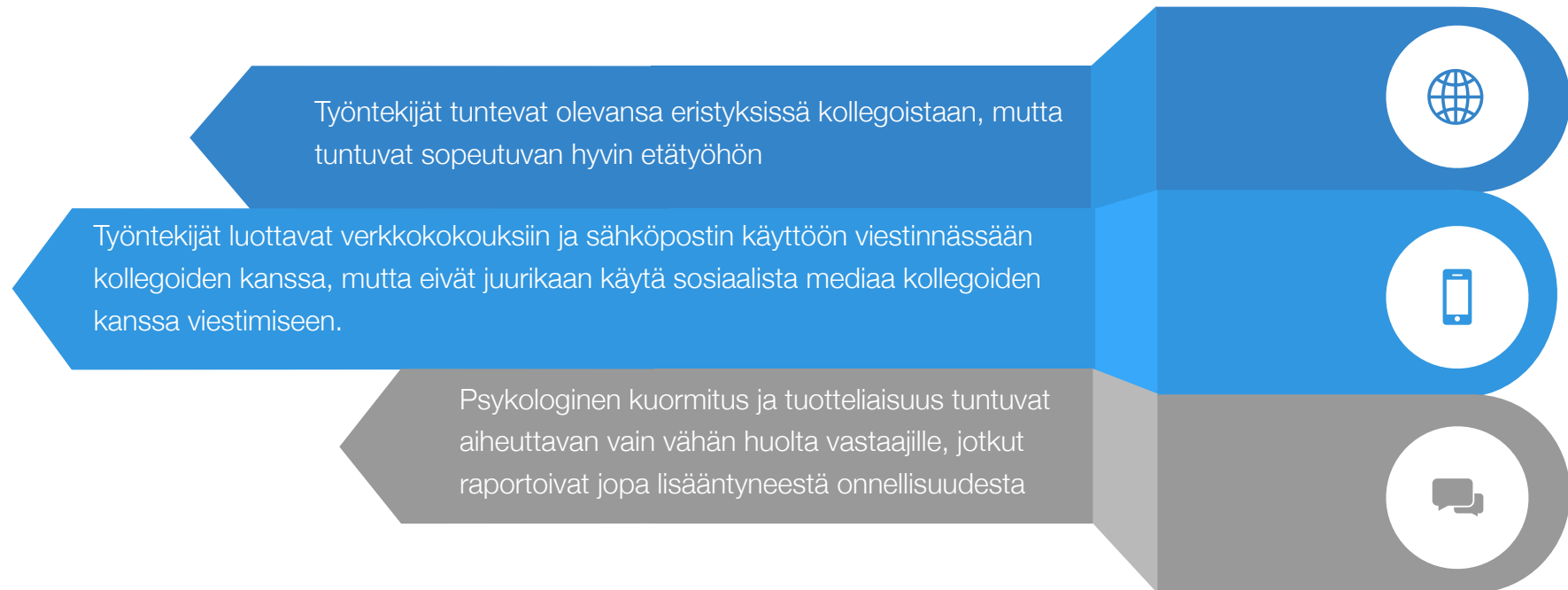
Vastaajia pyydettiin vertaamaan heidän nykyistä tilannettaan tilanteeseen ennen koronakriisiä.

Epävarmoina aikoina, kun tilanteisiin on vain vähän kontrollia, psykologinen kuormitus voi lisääntyä. Liiallisina määrinä kuormituksella voi olla kielteisiä seurauksia yksilön hyvinvoinnille, suoriutumiselle ja työelämän tehokkuudelle. Kuvion tulokset osoittavat - kenties vastoin oletuksia - että työntekijät raportoivat enimmäkseen kokevansa samanlaista psykologista kuormitusta kuin tilanteessa ennen koronakriisiä.

Näkökulmia tulosten pohjalta

Jatkokysely

Tämän kyselyn jatkokysely on auki verkossa 7.-21.5.2020. Olemme erittäin kiinnostuneita seuraamaan, miten kokemuksesi ovat kehittyneet koronakriisin aikana. Toivotamme myös uudet vastaajat tervetulleiksi jakamaan tietoaan ja näkemyksiään työkokemuksistaan koronakriisin aikana.

Yhteystiedot

Voit olla meihin yhteydessä jos kaipaavat tutkimuksesta lisätietoja tai haluat kuulla, mitä muuta olemme tutkineet. Ota myös yhteyttä, mikäli haluat osallistua jatkotutkimuksiin.

Kirsimarja Blomqvist

Tietojohtamisen professori
Lappeenrannan teknillinen yliopisto (LUT).
kirsimarja.blomqvist@lut.fi

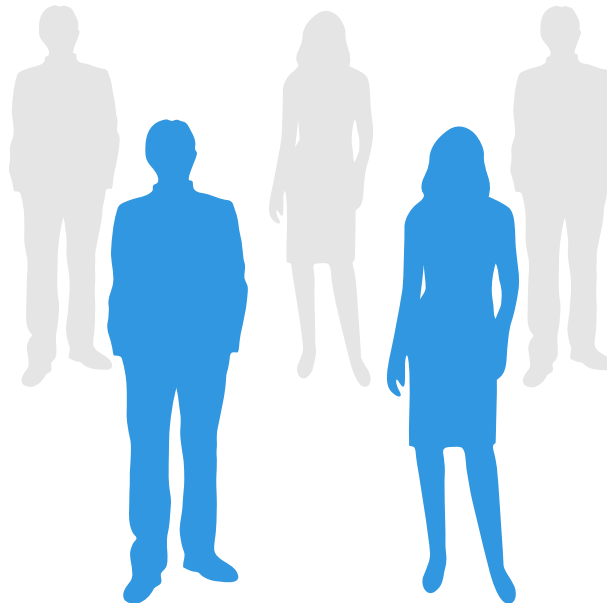
Anu Sivunen

Viestinnän professori, Jyväskylän yliopisto.
anu.e.sivunen@jyu.fi

Ward van Zoonen

Tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto.
ward.w.vanzoonen@jyu.fi

Annina Ropponen

Vanhempi tutkija, Työterveyslaitos
Työkyky ja työurat
annina.ropponen@ttl.fi

Matti Vartiainen

Professori, Työ- ja organisaatiopsykologia, Aalto yliopisto
matti.vartiainen@aalto.fi

Kaisa Henttonen

Yliopistotutkija, dosentti, Itä-Suomen yliopisto, Innovation management
kaisa.henttonen@uef.fi

Thomas Olsson

Apulaisprofessori
Tampereen yliopisto
Tietotekniikka
thomas.olsson@tuni.fi